

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44510
Nom	Desenvolupament i adquisició del llenguatge
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	4 - TIC, adquisició del llenguatge i expressió musical en audició i llenguatge	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ROCA RUIZ, JAVIER	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Aquesta assignatura pretén oferir un panorama detallat sobre els processos primerencs de comunicació i adquisició del llenguatge. De forma general, es pretén que es coneguen els detalls del procés normatiu de comunicació i adquisició del llenguatge. D'aquesta forma, l'estudiantat elaborarà el marc fonamental que li permetrà, després, conèixer i entendre les seues alteracions. Amb aquesta finalitat s'abordaran, en primer lloc, qüestions teòriques relacionades amb la comunicació primerenca i es tractaran els debats més actuals sobre com i quan s'estableix la primera comunicació entre el bebè i l'adult. En segon lloc, es tractarà el procés d'adquisició del llenguatge entre els 0 i els 6 anys. D'una banda, s'estudiarà la seqüència normativa del procés (atenció primerenca al llenguatge, les primeres paraules, la construcció de frases, la narració i les habilitats pragmàtiques) posant especial èmfasi en com aquest desenvolupament influeix en altres processos evolutius (intel·lectuals, afectius, socials, etc.). D'altra banda, s'estudiaran també les relacions entre pensament i llenguatge. Finalment, s'oferiran algunes nocions per a plantejar un model educatiu en el desenvolupament del llenguatge oral.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Per a cursar aquesta assignatura és desitjable un domini de l'anglès per a la lectura de textos científics, articles de revistes, informes de recerca, material publicat en llocs web d'universitats, etc.

A més, és important que els alumnes disposen de coneixements bàsics sobre psicologia del desenvolupament i adquisició del llenguatge.

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Comprendre els mecanismes psicològics que contribueixen a explicar les deficiències observades en els trastorns d'espectre autista.
- Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat
- Dissenyar i aplicar procediments d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional
- Conèixer els principis ètics de l'actuació professional en l'àmbit de l'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu

- Saber previndre l'aparició y/o intensificació de necessitats específiques de suport educatiu
- Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions
- Dissenyar i gestionar procediments d'intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu
- Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives
- Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social
- Conèixer i comprendre l'impacte de les necessitats específiques de suport educatiu sobre les relacions familiars

RESULTATS DE L'APRENTATGE

S'espera que l'estudiantat en finalitzar la matèria siga capaç de:

- Entendre el procés d'adquisició del llenguatge i conèixer les perspectives teòriques que ho expliquen.
- Proposar estratègies d'intervenció educativa que permeten optimitzar el procés.
- Detectar dificultats del llenguatge oral en l'etapa d'Educació Infantil.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció i propostes teòriques

Comunicació, llenguatge, llengua i parla. Altres aspectes de la comunicació. Components fonamentals del llenguatge. Perspectives teòriques explicatives del inici de la comunicació i el llenguatge. Pensament i llenguatge.

2. Desenvolupament prelingüístic

Comunicació prelingüística. Biaixos atencional i activitats per a l'adquisició del llenguatge. Fites inicials del desenvolupament comunicatiu.

3. El procés d'adquisició del llenguatge

El desenvolupament del llenguatge en Educació Infantil i Primària: fonologia, morfosintaxi, semàntica i pragmàtica.

4. Aplicacions pràctiques en àmbit educatiu

Avaluació del desenvolupament lingüístic i detecció primerenca de riscos. Optimització del desenvolupament lingüístic. Intervenció en collectius de risc. Bilingüisme.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	21,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	12,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	14,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa.

Aprenentatge basat en problemes.

Tutoria acadèmica.

Treball en grup i cooperatiu.

Exposició, debat i coordinació.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura considerarà les àrees següents:

- Lliurament d'activitats d'aula: 10%
- Avaluació individual sobre els continguts de cada tema: 40%
- Assaig individual sobre una lectura obligatòria: 25%
- Exposició oral de un treball en grup: 25%

En primera convocatòria, s'estableixen els següents requisits mínims per a superar l'assignatura:

- a) Lliurar correctament al menys el 70% de les activitats d'aula.
- b) Realitzar i superar l'avaluació individual dels continguts.
- c) Lliurar i superar l'assaig sobre la lectura obligatòria.
- d) Realitzar i superar la presentació oral en aula.

En segona convocatòria, els requisits anteriors a) y d) tenen el caràcter de NO RECUPERABLES i, per tant, es mantindran les notes obtingues en primera convocatòria. En canvi, els requisits anteriors b) y c) tenen el caràcter de RECUPERABLES en segona convocatòria. A aquest respecte, l'alumna que no supere aquest requisits en primera convocatòria haurà de presentar-se a la data oficial de segona convocatòria per a superar l'avaluació individual dels continguts (requisit b) i/o elaborar nou assaig sobre una lectura obligatòria (requisit c), que no tindrà necessàriament que ser la mateixa que ja hi fou assignada prèviament.

La matrícula d'honor es podrà concedir a l'alumnat amb una qualificació global igual o superior a 9 punts, ordenats per estricte ordre de nota, sempre que l'alumne o alumna haja mostrat un rendiment excel·lent de forma homogènia en les diferents àrees d'avaluació. En cas d'empat en la qualificació global, es considerarà per al desempat la nota obtinguda en l'àrea d'avaluació amb major pes respecte a la nota global i, si persistira l'empat, s'aplicaria el mateix criteri successivament. Si no fos possible el desempat d'acord amb la regla anterior, es podrà convocar l'alumnat candidat a matrícula d'honor a una prova complementària, que podrà ser oral.

El professor podrà requerir tutories individuals o en grup petit per a verificar el grau de consecució dels objectius de qualsevol tasca o activitat desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

La còpia manifesta de qualsevol prova, tasca, activitat, informe o assaig que tinga caràcter avaluador, ja siga individual o grupal, impossibilitarà superar l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Karmiloff, K. & Karmiloff; Smith, A. (2005). Hacia el lenguaje. Madrid: Morata.
- Hoff, E. & Shatz, M. (2007) Blackwell Handbook of Language Development. Oxford: Blackwell Publishing.

Complementàries

- Aguado, G. (2000). El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años. Madrid: CEPE.
- Aguirre, C y Mariscal, S. (2001). Cómo adquieren los niños la gramática de su lengua. Madrid: UNED.
- Clemente, A.R. (1997) Desarrollo del lenguaje. Barcelona: Octaedro.
- Galeote, M. (2002) Adquisición del lenguaje. Problemas, investigación y perspectivas. Madrid: Ediciones Pirámide.
- Hobson, P. (2004). The cradle of thought. Exploring the origins of thinking. Oxford: Oxford University Press. Capítulo 2: Before thought
- Karmiloff; Smith, A. (1998) Development itself is the key to understanding developmental disorders. Trends in Cognitive Sciences, 2, 10.
- Rochat, Ph. (2001). El mundo del bebé. Madrid: Morata.
- Sánchez López, M.P. & Rodríguez de Tembleque, R. (1986). El bilingüismo. Bases para la intervención psicológica. Madrid: Síntesis.
- Serra, M., Serrat, E., Solé, R., Bel, A. & Aparici, A. (2000). La adquisición del lenguaje. Barcelona: Ariel Psicología.
- Tomasello, M. (1999). The cultural origins of human cognition. Cambridge, Mass: Harvard University Press. Capítulo 3: Joint attention and cultural learning.
- Vygotski, L. (1934/1995). Pensamiento y lenguaje. Barcelona: Paidós.
- Vila, I. (1999). Los inicios de la comunicación, la representación y el lenguaje. En J. Palacios, A. Marchesi y C. Coll (Eds.), Desarrollo psicológico y educación. Vol. I. Psicología Evolutiva. Madrid: Alianza.